UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifideliu[m]

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

Fructis digne co[m]municantiu[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

Visual Library

eo quotidie. ⁊ hec̄ imp̄parat⁹ accedo q̄ꝫ
uis, eī nō ſū dign⁹. tñ bñ ſū neceſſarius
hac ſalubri medicina. Vñ Amb. Qui
vuln⁹ hꝫ: medicinā reqrat. vulnus ē qꝛ
ſub pc̄cō ſum⁹. medicina ē celeſte ⁊ vene
rabile ſacr̄m.

¶ Fruct⁹ digne cōmunicantiū.

TErtio ſumiť ſacramētaliť ⁊ ſpūa/
liť. vt qui in gratia accedunt ⁊ di
gne communicāt. Quātū aūt bo
nū ſit digne ſe preparare ad ꝑcipiendū ſa/
cramētuꝫ eucharistie poſſum⁹ elicere ex
his ꝑiculis que ibi ſumunť ī hoc ſacro
Pro quo ſciendum ꝙ qñ corp⁹ xp̄i acci/
pis hō tūc ſumis qnqꝫ ꝑtes. Prima eſt
ip̄m corp⁹ qđ ſumpſit đ virgine qđ ſpi/
ritusſanct⁹ de puriſſimo ſanguine marie
formauit. Scđa ē ſanguis ip̄ius queꝫ
fudit in cruce. Tercia eſt ip̄a aīa quam
pať miſit đ corde ſuo in vterū virginis.
Quarta eſt vita cū corp̄e. Quinta eſt in
effabil' deitas. ¶ In p̄mis qñ accipis
corp⁹ xp̄i: efficieris particeps oīm bono
rum que chriſt⁹ op̄atus eſt in vita ſua ie
iunando. p̄dicando. diſcurrēdo. orādo.
largiendo. vigilando. ⁊ ſic de alijs. In/
ſup toti⁹ meriti paſſionis xp̄i. Nā ſctūs
Tho. de aqno đt. ꝙ in qualibꝫ miſſa ī
uenitur oīs fructus ⁊ vtilitas quaꝫ chri
ſtus ī die paraſceues op̄at⁹ eſt in cruce.
⁊ cū morte ſua. Et eandē gratiam ⁊ fru/
ctum quilibet deuotus qui digne com/
municat percipit Itē accipis ibi in hoc
ſacramento participationes omniū me/
ritorum totius eccleſie ⁊ ſanctorum ī ce/
lo. Vnde hoc verificetur in nobiſ quod
chriſtus in euangelio dicit. Alij labora
uerūt: ⁊ vos in labores eorum introiſtis
Hinc eſt ꝙ ī ſymbolo catholice fidei di
cimus. Credo ſanctorum communio/
nem. Vnde Albertus magn⁹. Per ve/
rum corpus chriſti oēs nos omīb⁹ chri/
ſti gratijs ⁊ omniū fidelium cōmunica/
mus ꝓpter quod ⁊ iam communio diciť
Idō autem omnium bonorum chriſti
⁊ omnium ſanctoꝝ facit nos communi/
care. vt ſi quid deficit in ſingulis ex oīm
ſanctoꝝ abūdātia ſuppleať. Ibi in hoc
ſacramēto habemus virtutes patriar/
charū. reuelatōes ⁊ illuminatōes ꝓphe
tarum. dignitates ap̄lorum. victorias
martyrum. ſanctitatem ꝯfeſſorū. mūdi/
cias virginū. charitatem angeloꝝ. ⁊ cō/
ſequenter bona ⁊ merita oīm electorum
que oīa a chriſto in corpus eius myſti
cum fluxerunt. ⁊ de quolibet in quemli
bet ꝑ charitatem ſpūſſancti gratia redū
dat. Vnde ieſus chriſtus p̄t dicere ad
quēlibꝫ digne ꝯmunicātem illud Gen.
xxx. quod Iacob ad laban dixit. Mo/
dicū habuiſti anteq̄ꝫ venirē ad te: ⁊ nūc
diues effect⁹ es: bñdixitqꝫ tibi dñs ad
introitū meum. Secūdo cū accipis ſan
guinem mūdaberis a peccatis. Vnde
Hebreoꝝ. x. Sanguis xp̄i emūdabit
conſciam noſtrā ab operibus mortuis
ad ſeruiendū deo viuenti. Quia ſi ſan/
guis hircoꝝ ⁊ vitulorū in veteri lege iu/
deos mūdauit. q̄nto magꝭ ſanguis xp̄i
q̄ effuſus eſt ꝓ peccatis noſtris emūda/
bit animas noſtras quāto eſt maior tā/
to p̄cioſior ⁊ charior. E ¶ Queriť
vtrū ꝑ hoc ſacramentū deleanť venialia
Rñdeo ſcđm Tho. in. iiij. di. xij. ſic. Nō
tñ oportet. ꝙ oīa venialia deleanť. ſꝫ ſcđm
mēſuram deuotōis. ꝓſſet tamē tantus
eſſe feruor ꝙ oīa venialia deleret. Itē
queriť. vtrū ꝑ hoc ſacramentū deleanť
mortalia. Reſpondeo ſcđm Tho. vbi ſu
pra. Nō delet mortalia niſi oblita. Vñ
ꝙ đr ablutio ſcelerum dupľr pōt intelli
gi. Vel ꝙ diciť ſic crimīa abluere in q̄n
tuꝫ ea impedit. Vel de his que nō ſunt
in hoīs ꝯſcientia vel mēoria. Qꝫ ꝑ hoc
ſacramētum. ſ. ſumendo ſanguinem xp̄i
peccata deleanť oſtendit Chriſ. dicēs.
Honorabilis ſanguis xp̄i ſi cum bona
volūtate ſumitur egritudinē extinguere
poterit. Ambro. Debeo illud ſemꝑ ac/
cipe vt mihi ſemꝑ peccata dimittantur.
Vnde etiam Bern. Euchariſtie ſacra
mentū potens eſt peccata ꝯſumere. de/

bellare obuias poteſtates. ꝛ īferre celis
animas reuertētes de terra. Nota ꝙ vi
num quod datur cōicantibꝫ nō eſt vinū
ꝯſecratum ſed eſt vinuꝫ purū. qꝛ ſecula/
res ſolūmodo ſub ſpē panis recipiūt ve
rum ꝛ totuꝫ xp̄m ſm̄ corpus ꝛ aīam ꝛ
deitatem. Sꝫ ſacerdotes in miſſis reci/
piunt ſub ſpecie panis ꝛ ſub ſpecie vini
Quō aūt xp̄s ſit integraliter ſub ſpecie
vini in calice. ꝛ qualiter calix adorādus
ſit de hoc quere. i. S. ¶ Tertio qn̄ ac/
cipis aīam xp̄i tūc accipis pignus eter/
ne vite: ſi ſic in tali ſtatu decedis. Vnð
canit̄ de hoc ſacramēto Et future glorie
nobis pignus datur: qꝛ hoc ſacramētū
dat vitam grē in pn̄ti. Johis. vi. Qui
manducat me ipſe viuet ꝓpter me. Et
in futuro dat vitam glorie. Vn̄ Johis
ſexto. Qui manducat meā carnem ꝛ bi
bit meū ſanguinem habꝫ vitam eternā
¶ Quarto ibi accipis ſpm̄ chriſti id eſt
vitam xp̄i. Et accipiendo ſic vitam cuꝫ
corꝑe mutaberis in deum ſicut cibus ꝛ
potus mutat̄ in te. Vn̄ vox diuina ad
Auguſtinū dixit Nō tu me mutabis in
te. ſꝫ tu mutaberis in me. Sic xp̄s dicit
cuilibet digne ꝯmunicāti. nō tu me mu
tabis in te ꝛc̄. Quia q̄cquid deus eſt ex
natura hoc homo fit per grām q̄ digne
ꝯmunicat. Cum aūt deus habeat po/
tentiam infinitam: ꝛ ſapientiā eternam
et immēſam bonitatem. Ex eius potē/
tia homini in hoc ſacramēto cōmunica
ta erit homo potētior tam ad operādū
q̄ȝ ad impetrandū. Ex eius ſapiētia effi
citur homo ſapiētior ad dilectōem boni
et refutatōnem mali. Ex eius bonitate
homo fit magis pius ꝛ charitatiuus et
pacificus. ¶ Quinto recipiendo eiꝰ bo
nitatem anima hoīs implebitur gratia
et dulcedine. qꝛ nihil poteſt aīam hoīs
ſatiare niſi ſolus deus. Vn̄ Bern̄. Ad
hīmaginem quippe dei facta eſt aīa rō/
nalis. ceterꝭ oībꝫ occupari p̄t. īpleri non
p̄t. Capax em̄ dei ē. ꝛ q̄cq̄d deo minus
ē nō eā īplebit. Vn̄ ps. Satiabor cum
apparuerit gl̄a tua. Vn̄ exēplū legit̄ in
libro de donis: ꝙ quidam ſanctus ep̄s
in feſto paſce dominum rogauit vt ſibi
reuelaret merita tunc ꝯmunicātiuꝫ. Et
dominus oſtendit ei ꝙ vidit aliquos q̄/
ſi picem nigros. alios vero vt ferrū ignī
tos. alios vero ſanguinolētos: ceteros
vero ad inſtar ſolis fulgidos. Reſpon/
dit ei angelus dn̄i. Nigri ſunt luxurioſi
et ſupbi. igniti auari. ſanguinolēti iracū
di ꝛ blaſphemi. qui om̄es indigni acceſ/
ſerunt. q̄ꝛuis ſint ꝯtriti ꝛ ꝯfeſſi tamē nō
habent firmū ꝓpoſitū in futurū abſtinē
di Ceteri vero qui ſunt lucidi ſunt iſti q̄
acceſſerunt digne cum ꝓpoſito firmo ab
ſtinendi ꝛ emēdandi vitam ſuam

Sequitur de ſa-
cramento extreme vnctionis.

Quintū ſacramentū eſt extre/
ma vnctio. Materia āt huiꝰ
ſacramenti eſt oleum oliue ab
ep̄o ꝯſecratū. ꝛ tale oleū ꝛ hu
ius ꝯſecratio ſunt de neccitate huiꝰ ſacra
mēti. Forma aūt huius ſacramenti ſm̄
Tho. eſt orō depcatia dicēdo. p iſtam
vnctōeꝫ ꝛ ſuā piiſſimā miſcdiam īdulge
at tibi dn̄s q̄cq̄d deliq̄ſti p viſuꝫ Queri
tur. q̄bꝫ ꝯferēda eſt extrema vnctio. Rn̄
deo ſm̄ Petꝝ de tharē. nō niſi adultꝭ in
firmis in piculo mortꝭ ꝯſtitutꝭ ex ipa in
firmitate. Vn̄ nec dat̄ eūtibꝫ ad belluꝫ.
nec nauigātibꝫ aut his q̄ mox occidēdi
ſtꝭ. qꝛ tal̄ mors nō īminet ex defectu na
tuē. ſꝫ ex euētu fortune Puerꝭ āt nō dat̄
qꝛ nō hn̄t īfirmitateꝫ ſpualem ꝯtractā a
pctō mortali actuali: nec diſpōem deuo
tōis hr̄e pn̄t ad h̄ ſacramētū. nec etꝭ da
tur naturalr̄ ſtultꝭ. Querit̄ vtꝝ extrēa
vnctio debeat dari freneticꝭ ꝛ amētibꝫ.
Rn̄deo ſm̄ Petꝝ de tha. ſi in ſana mē/
te ꝯſtitutī nō petierint nō dꝫ dari. ſi ve/
ro petierint dari debet. Tn̄ ad hoc ad/
uertendū eſt ſm̄ Tho. ꝙ illis furioſis ꝛ
amētibꝫ p̄cipue dari nō dꝫ q̄ poſſent il/